

Bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven (forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre, der er dømt efter visse bestemmelser i kapitel 12 og 13 i straffeloven)

Med lovforslaget foreslås det at indsætte en formodningsregel i forældreansvarslovens § 4 a om, at personer, der er idømt en ubetinget fængselsstraf for terror eller terrorrelaterede forbrydelser samt billigelse heraf, ikke skal kunne have forældremyndighed over et barn, eller bopæl sammen med et barn eller samvær med et barn. Der foretages dog altid en konkret vurdering af barnets bedste, der ifølge bemærkningerne til forslaget kan føre til, at udgangspunktet fraviges, men som samtidig skal anvendes restriktivt.

I dag findes der allerede en lignende formodningsregel i forældreansvarslovens § 4 a, for så vidt angår personer, der er idømt ubetinget fængselsstraf for særlig grov personfarlig kriminalitet m.v., såsom manddrab, seksualforbrydelser eller grov vold.

Formålet med den foreslåede udvidelse af forældreansvarslovens § 4 a er ifølge lovforslagets bemærkninger i højere grad at sikre beskyttelse af barnet og indgår samtidig i de initiativer, der skal sikre, at børn i Danmark ikke vokser op i radikaliserede miljøer.

Adskillelse af forældre og barn må anses for at være et alvorligt indgreb i forældrenes og barnets ret til respekt for familieliv, som er beskyttet i Den Europæiske Menneskerettigheds Konventions artikel 8 (EMRK). Intensiteten afhænger af, hvilket indgreb, der er tale om – forældremyndighed, bopæl eller samvær.

Retten til familieliv er dog ikke en ukrænkelig ret, og staten kan foretage indgreb, hvis det er fastsat ved lov, varetager et legitimt formål og er nødvendigt og proportionalt i et demokratisk samfund. Kravet om lovhjemmel indebærer samtidig krav om, at loven er formuleret klart og præcist nok til, at borgere kan forudse deres retsstilling (forudsigelighedskravet).

Overordnet set hører terror og andre terrorrelaterede forbrydelser til de mest alvorlige forbrydelser og udgør samtidig en trussel mod vores demokrati og frihedsrettigheder. I den foreslåede formodningsregel indgår dog også billigelse af terrorisme.

Der kan efter Justitias opfattelse sættes spørgsmålstegn ved, om det overhovedet er nødvendigt med en udvidelse af formodningsreglen. Forældremyndighed m.v. kan allerede efter gældende ret fratages efter en konkret vurdering, når det er til barnets bedste, og dette vil formentlig ofte være tilfældet, når en forælder har begået terror eller terrorrelaterede forbrydelser. Det fremgår da også af bemærkningerne til lovforslaget, at der efter gældende ret ved vurderingen af barnets bedste altid foretages en helhedsvurdering, hvor der skal tages hensyn til alle relevante forhold, og at hensynet til at beskytte barnet mod radikalisering og ekstremisme er elementer, der indgår i vurderingen, når det er relevant.

Herudover giver formodningsreglen i tilfælde med billigelse af terror efter Justitias opfattelse yderligere problemer i forhold til EMRK's krav om, at indgrebet skal fastsættes ved lov og skal være proportionalt.

Problemet med at inkludere billigelse af terror er, at den hidtidige praksis på området må anses for at være uklar i forhold til, hvilke slags ytringer der er omfattet af straffelovens § 136, stk. 2, ligesom der er eksempler på, at det virker vilkårligt, om der rejses tiltale efter bestemmelsen eller ej. Der henvises i den forbindelse til Justitias [analyse fra 2015](#) om *kriminalisering af "udtrykkelig billigelse" af terror* og [opgørelse fra 2017](#) om *anvendelse af straffelovens bestemmelser mod ytringer, der fremmer terror og ekstremisme*. Der kan derfor opstå uklarhed om, hvornår en ytring er kriminel eller ej, herunder om en given ytring i stedet falder ind under det generelle forbud mod at opfordre til forbrydelser generelt, som er kriminaliseret i straffelovens § 136, stk. 1, der ikke er omfattet af forslaget til udvidelse af formodningsreglen.

Derudover må det efter Justitias vurdering anses for uproportionalt, at formodningsreglen finder anvendelse for personer, der alene er dømt for billigelse af terror, som jo ikke behøver at dække over vilje til at skride til egentlig terror, og som kan omfatte ganske få ytringer.

Det anbefales derfor, at billigelse af terrorisme, jf. straffelovens § 136, stk. 2, undtages fra forslaget om udvidelse af formodningsreglen.

Selvom Justitia ikke er uenig i, at børn ikke bør vokse op i radikaliserede miljøer, er det således Justitias opfattelse, at en udvidelse af formodningsreglen er unødvendig, særligt i forhold til billigelse af terrorisme.

Med venlig hilsen

Birgitte Arent Eiriksson
Vicedirektør

JUSTITIA

Mobil/Cell +45 30 86 84 97

E-mail: birgitte@justitia-int.org

<http://www.justitia-int.org>